

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske zveste so te dale,
drag spomin na tebe nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.
Slavko Arbiter, »Bazovica«

KAŽIPOT

mesečnik slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ

ISSN1845-5034

februar 2011

letnik VII

Kažipot

Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in PGŽ

Urednica: Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
tel.: 091 593 6086

Priprava, prevodi in oprema besedil
Marjana Mirković v okviru projekta Si-T

Lektorica Darka Tepina Podgoršek

Izdajateljci:

Slovenski dom KPD Bazovica, Podpinjol 43, Reka
bazovica@bazovica.hr, za: Milan Grlica

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka
Podpinjol 43, Reka, vslonmg.ri@gmail.com

za: Dušanka Gržeta

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

Podpinjol 43, Reka, vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr
za: Marjana Mirković

ISSN 1845-5034

Oblikovanje, prelom in tehnično urejanje: Krispin Stock

Tisk: Tiskara Sušak

Mesečnik finančno podpirajo:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Primorsko-goranska županija

Mesto Reka

Svet za narodne manjšine RH

Naklada je 600 izvodov

Na naslovnici: Metka Snoj, z razstave Vzorci življenja.

Karikatura:

Bojan Grlica

Slovenski dom KPD Bazovica

tel.: 215 406, 324 321, faks: 334 977

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek: 10.00-12.00, 18.00-20.00

MePZ, vaje, ponedeljek: 18.00-20.30

Dramska skupina: po dogovoru

Folklorna skupina: sreda, 19.00-20.30

Plesna skupina: ponedeljek, 20.00-21.30, sreda, 20.45-22.00

Dop. pouk slovenščine: ponedeljek, začetniki: 17.00-18.30

nadaljevalci: 18.30-20.00

Planinska skupina: torek, 20.00-22.00

Fotografska skupina: drugi in zadnji četrtek: 18.00

Mladinska skupina: po dogovoru

www.bazovica.hr/mladinci

Svet SNM Mesta Reka, Svet SNM PGŽ:

sreda: 10.00-12.00, tel.: 324 321, 091 593 6086

Kažipot februar 2011, št. 69, letnik VII

o	obvestilo.....	3
p	pismo.....	3
d	dogodki.....	4
n	napovednik.....	18
i	iz drugih društev in svetov.....	19
a	aktualno.....	21
š	štipendije v RS.....	22

EGON: v FEBRUARJU

POMLAD PRIHAJA,
VSE JE V CVETJU,
MUCKA MOJA!

Podražitev upravnih taks RS

Kot piše na spletni strani veleposlaništva RS v RH, je 20. novembra 2010 začel veljati nov zakon o upravnih taksah (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah, ZUT-H, Uradni list RS 88/2010). Zakonu je priložena nova taksna tarifa pa tudi konzularne takse, ki se bodo zviševale postopno, vse do 1. januarja 2012.

Za izdajo potnega lista z veljavnostjo enega leta bo po novem treba plačati 35 evrov, treh let 44 evrov, petih let 60 evrov in desetih let 93 evrov ter k temu pršteti še 5 evrov za znesek takse na vlogo, ki se obračunava ločeno.

Za overitev podpisa na prošnji in upravna dejanja v zvezi z izdajo odločbe za odpust iz državljanstva RS ali sprejem v državljanstvo RS je taksa 295 evrov, cena za overitev podpisa na vlogi in upravna dejanja v zvezi z izdajo odločbe za ugotavljanje državljanstva RS pa 142 evrov.

Če gre za sočasen sprejem članov iste družine v državljanstvo RS, se plača za vse družinske člane ena sama taksa. Za člane iste družine se štejejo vlagatelj ter njuni otroci, ki sta jih po predpisih, ki urejajo družinska razmerja, dolžna preživljati oziroma eden od staršev ter njegovi otroci, ki jih je po predpisih, ki urejajo družinska razmerja, dolžan preživljati. Za potrdila, spričevala ali spremnico za prenos posmrtnih ostankov, ki jih izda diplomatsko ali konzularno predstavništvo RS, se plača 12 evrov, za sestavitev oporoke v pisarni veleposlaništva 59 evrov, zunaj nje pa 95 evrov. Priglasitev za državljanstvo RS se je podražila na 16 evrov, pridobitev dovoljenja za začasno prebivanje v RS iz naslova študija pa na 87 evrov.

Podrobnejše informacije o novih konzularnih taksah so objavljene na spletni strani <http://zagreb.veleposlanistvo.si>.

Marjana Mirković

Cestitke

Prejšnja vodja konzularnega oddelka veleposlaništva RS v RH, prva sekretarka Katarina Gradič Režen, nam je poslala prijazno praznično voščilo iz Ljubljane. Članom društva in njihovim družinam želi veliko sreče in uspešno uresničitev zadanih ciljev. Zapisala je tudi, da se z veseljem spominja občasnih druženj z rojaki v več kot štirih letih službovanja na Hrvaškem.

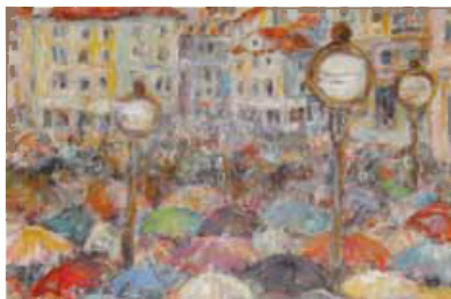
Čestitko z naboljšimi željami sta vsem slovenskim organizacijam na Hrvaškem poslali tudi projektna vodja v pisarni Evrourad na Reki Petra Aničič in njegova direktorica Marijana Košuta Bankovič.

Čestitko s svojo sliko nam je poslala tudi slikarka Ljudmila Ličen.

Vsem iskrena hvala z najboljšimi željami za leto 2011.

Marijana Košuta Bankovic in sinček Borna.
Osebni arhiv.

Cestitka Ljudmile Ličen.

15. december

PPMHP, Reka

Od vijaka do junaka

Razstava o Josefu Ressleru

V okviru sodelovanja s Tehniškim muzejem Slovenije (TMS) in v počastitev 15. jubilejne dodelitve nagrad in priznanj s področja tehnične kulture Mesta Reka za leto 2010 so v atriju Pomorskega in zgodovinskega muzeja Hrvaškega primorja (PPMHP) v guvernerjevi palači na Reki slovesno odprli zanimivo razstavo z naslovom *Od vijaka do junaka*, posvečeno Josefu Ressleru, ki bo na ogled do 30. marca 2011.

Na odprtju je spregovoril tudi direktor (TMS) dr. Orest Jarh in v krajšem nagovoru opozoril na pomen Josefa Resslera. Mnóžica obiskovalcev se je zatem preselila v Marmorno dvorano na slovesno podelitev priznanj in nagrad, kjer je nagrado za življenjsko delo prejel Dragutin Babič.

Razstavo o Josefu Ressleru, tem naprednem gozdarju in vsestranskem izumitelju češko-nemškega rodu in avstrijskem državljanu, ki je služboval v Sloveniji, na Hrvaškem in v Italiji, je junija 2007, ko je minilo 150 let od njegove smrti, pripravil TMS v Bistri pri Vrhniki. Gre za potujočo razstavo, ki je nastala v sodelovanju s številnimi institucijami in strokovnjaki. Po postavitvi v TMS je leto pozneje gostovala v Muzeju premogovništva v Velenju, galeriji Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki in Gornjesavskem muzeju na Jesenicah, leta 2009 pa je bila na ogled na Češkem.

Josef Ressel se je rodil leta 1793 v češkem mestu Chrudim, umrl pa je leta 1857 v Ljubljani. Kot so med drugim zapisali na spletni strani TMS, www.tms.si, je njegov največji in najbolj znani izum, ki ga je izpeljal od začetne zamisli do praktične uporabnosti, ladijski vijak. Vendar s tem njegovo delo še zdaleč ni izčrpano, saj bi težko našli panogo tehnike, v kateri ta vsestranski mož ni deloval. Ukvarjal se je z izboljšavami tal in si zamislil, kako bi egiptovske puščave z namakanjem lahko postale plodne.

Kot gozdar je po Sloveniji in Istri uvajal napredno gospodarjenje in si prizadeval za pogozdovanje Krasa. Poleg delovanja v gozdarstvu in lesarstvu je velik del svoje izumiteljske dejavnosti posvetil energetiki in prometu. Posegel je tako rekoč na vsa področja tedanje tehnike, od rudarstva in metalurgije do kemije, gradbeništva, agroživilstva in vojne tehnike. Josef Ressel pa ni bil le vsestranski izumitelj, temveč je bil tudi *človek veselega duha, milega srca in svojim znancem odkritosrčen prijatelj*, kakor njegov značaj opisujejo v ljubljanskih Novicah leta 1858. *Ljubil je ves svet, nikjer ni hrepenel po dobičku, ker sebičnosti ni poznal, in to je tudi vzrok, da je nepoznan živel in nepoznan umrl.*

Na razstavi je prikazano življenje, predvsem pa vsestransko delovanje Josefa Resslera. Prva polovica 19. stoletja je čas velikih sprememb na vseh področjih, zato skuša uvod v razstavo to obdobje zajeti z najpomembnejšimi mejniki. Resslerovo ustvarjalnost in inovativnost so osvetlili s predmeti in maketami- modeli njegovih izumov. Kako pravzaprav deluje ladijski vijak, obiskovalci lahko spoznajo na delujočem modelu, ki ga je izdelalo podjetje Lambda. Ker je priznanje in slavo za svoja prizadevanja dobil šele po smrti, so razstavo poimenovali *Od vijaka do junaka*. Razstavo je pripravil dr. Sandi Sitar, profesor umetnostne zgodovine in doktor zgodovinskih znanosti, s sodelavci iz TMS. Nastala je v sodelovanju z Nacionalnim tehniškim muzejem v Pragi, Tehniškim muzejem na Dunaju, Mestno občino Chrudim, Regionalnim muzejem v Chrudimu, Pomorskim muzejem iz Trsta, Pomorskim muzejem Sergej Mašera iz Pirana, Šolskim centrom Ljubljana in podjetjem Lambda. TMS je ob tej priložnosti izdal tudi knjigo o Resslerovem življenju in delu.

Marjana Mirković

Razstava pritegnila veliko obiskovalcev.
Foto: Marjana Mirković

15. december
Hotel Jadran, Reka
ALD, posvet

V organizaciji vladne Akademije lokalne demokracije (ALD) iz Zagreba, ustanovljene oktobra 2006 za strokovno usposabljanje zaposlenih v enotah lokalne in regionalne samouprave, je v kongresni dvorani hotela Jadran na Reki potekal posvet o delu, vlogi in pooblastilih svetov in predstavnikov narodnih manjšin na ravni enot lokalne in območne (regionalne) samouprave. Na srečanje so bili povabljeni nekateri predstavniki in predsedniki svetov narodnih manjšin iz Istre in PGŽ. Uvodoma sta spregovorila predstavnik ministrstva za upravo RH, vodja sektorja za politični sistem in človekove pravice Vesna Šikič - Odak in vodja oddelka za narodne manjšine Ljubomir Mikič.

Predstavniki manjšinskih svetov so v razpravi opozorili na pomanjkljivosti, finančna in prostorska vprašanja, posredovanje izkušenj nosilcev lokalnih oblasti pa ni bilo mogoče, ker se ti delavnice sploh niso udeležili. Pa smo znova poslušali sami sebe, brez pravega sogovornika.

V razpravo sta med drugimi posegla tudi predstavniki češke narodne manjšine PGŽ Antun Toni Reháč, ki je opozoril na medlo in zgolj birokratsko vlogo vladnega Sveta za narodne manjšine RH, in predsednica sveta srbske narodne manjšine Mesta Reka Darinka Janjanin, ki se je znova zelo kritično, a tudi argumentirano vprašala o smislu obstoja svetov narodnih manjšin. Kot poudarja, se sveti večinoma vedejo kot društva, manjšine pa niti v dveh mandatih kljub legitimnosti svetov, pridobljeni na volitvah, niso dobile avtonomnih teles niti močnih mehanizmov za reševanje vrste problemov, od zaposlovanja do uresničevanja pravic v medijih. Ob tem je spomnila na svoje štiriletno članstvo v svetu HRT, v katerem kljub pričakovanju politike ni želela zastopati zgolj narodne manjšine, in poudarila, da je leta 2010 nesmiselno govoriti o manjšinskem programu v medijih in HRT, ker se te zgodbe ponavljajo od leta 2001! Omenila je pomen uresničitve akcijskega načrta za uresničitev ustavnega zakona o pravicah narodnih manjšin vlade RH (2008) in glede medijskih pravic izrekla ostre očitke na račun vladnega Sveta za narodne manjšine RH in njegovega predsednika Aleksandra Tol-

nauerja, ker se pri svetu HRT: z nobeno premišljeno pobudo ni zavzel za tovrstni napredek.

Delavnice sta se udeležili tudi predsednica SKD Istra iz Pulja in članica obeh svetov, Pulja in Istrske županije, Klaudija Velimirovič, in v drugem delu urednica Kažipota kot članica sveta na mestni ravni in predsednica sveta na županijski ravni.

Marjana Mirković

17. december
ISA, Mučiči
Na cesti domači hrani - iz padela naših nona
Interinova, razstava keramike

Na razstavi z naslovom *Na cesti domači hrani - iz padela naših nona* je bila v prostorih društva Interinova, ki ga vodi Ivna Safundžič, na ogled vrsta izdelkov iz keramike, ki jih je mogoče povezati s temo hrane in jedache od najstarejšega do današnjega časa. Žal je bil zaradi izredno slabega vremena obisk manjši, kot bi si dobro zamišljena in lepo organizirana prireditev, ki jo je spremljala tudi odlična in okusna ponudba dobre hrane, zaslužila.

Svoja dela, izdelana v različnih tehnikah, od starega načina žganja pa vse do novejših načinov so na ogled postavili ustvarjalci z Reke in iz okoliških krajev ter Slovenije in Italije. Med udeleženci sta bila zakonca Duška in Tomica Gržeta z Reke in Mojca Žnidaršič iz Ilirske Bistrice.

Kot je zapisano v katalogu, razstava govori o modrosti združevanja dobro oblikovanih predmetov za shranjevanje hrane in sladostrastja. Tako nekateri izmed razstavljenih izdelkov izražajo bogato in pestro starodavno kulturno izročilo z območja Liburnije in Jadrana, pri drugih so ustvarjalci navdih našli pri domači uporabni folklori, nekateri izdelki pa so sodobnejših oblik.

Prireditev *Na cesti domači hrani - iz padela naših nona* sicer poteka v okviru občine in turističnega društva Matulji in je bila pred tem s svojo gostinsko ponudbo domače hrane delžna velikega zanimanja turistov in domačinov, zato si organizatorji želijo, da postane tradicionalna. Združuje ponudbo v restavracijah

Eurogrill v Rupi, Žan v Velem Brgudu, Jasmin v Jurdanih ter Stara pošta in buffet Fiorin v Permarih. Na razstavi pa so s tipično domačo gostinsko ponudbo poleg avtorjev sodelovale še restavracije Stara Pošta, Eurogrill, Kinkela iz Bregov in stancija Kovačiči-Rukavac.
Marjana Mirković

Del ustvarjalnosti Duške Gržeta.
Foto: Marjana Mirković

18. december
Dom obrtnikov, Poreč
Obletnica SKD Oljka

Slovensko kulturno društvo Oljka iz Poreča, registrirano 2. novembra 2007, je v počastitev tretje obletnice ustanovitve pripravilo slovesnost, na katero so povabili tudi nastopajoče iz društev Istra iz Pulja in KPD Bazovica z Reke.

Večer je obiskala tudi Jasna Zazijal Marušič: Romeo in Julija (pa še kaj) v Poreču

Kljub snegu in mrazu smo le odpotovali v Poreč. Ne sneg ne mraz nam nista kos, če se peljemo s toplim avtobusom in dobrim šoferjem. Samo na strehi smo imeli malo snegu. V Poreču smo se sprehodili in šli na kosilo.

Po nagovoru predsednice društva Oljka iz Poreča Miriam Pran je nastopila dramska skupina KPD Bazovica z Reke. Polna dvorana Doma obrtnikov je uživala in se smejala igri naših »amaterjev«. Prepir in pretep na koncu je bil nepričakovan za gledalce, pa tudi naši igralci na odru so bili presenečeni in bilo je videti, kot da je bilo vse naključno. Velik in krepak aplavz je potrdil uspešnost komedije in dobro igro. Kot naslednja točka je nastopil pevski zbor En-

cijan slovenskega kulturnega društva Istra iz Pulja. Peli so pesmi, primerne nastopajočim praznikom, ob spremljavi klavirja, pozavne in violine. Sveto noč so zapeli v siju sveč in modre luči v slovenščini, latinščini, hrvaščini in nemščini.

Druženje se je nadaljevalo v restavraciji ob prijaznem klepetu, mnogi so tudi zaplesali ob spremljavi ansambla, ki je vrtel slovenske polke in valčke.

Lojze in jaz sva svoj odhod popestrila z valčkom in polko.

Sneg na strehi smo lepo pripeljali nazaj na Reko.

Potovala, videla in uživala: Jasna Zazijal Marušič
Potoval, užival in fotografiral: Tolja Hromin

19. december
Črni Vrh nad Idrijo
Spominski pohod na Javornik:

V spomin na padle borce Gradnikove brigade v drugi svetovni vojni je planinsko društvo Javornik iz Črnega Vrha letos organiziralo že 32. zimski pohod. Reška planinska srenja rada obiskuje take prireditve, tako da je tudi letos v Črni vrh prispel poln avtobus članov PD Duga, PD Kamenjak in PS Bazovica. Take prireditve so vedno priložnost za srečanja s starimi planinskimi prijatelji pa tudi za navezovanje stikov z novimi.

Konec jeseni je z obilico snega pobelil ne samo celino. Sneg je padal dva dni pred pohodom do samega morja. No, v nedeljo je na poti med Logatcem in Godovičem za trenutek celo posvetilo sonce, tako da je pokrajina zablestela v popolni snežni lepoti. Žal je bil vrh Javornika ves dan skrit v megli. To ni zmotilo planincev pri vzponu do Pirnatove koč. Nekateri so se celo povzpeli na nekaj več kot 1200 metrov visok vrh z razglednim stolpom, ne glede na to, da od razgleda na gorske verige Kamniških Alp, Karavank in Julijskih Alp z očakom Triglavom ni bilo nič.

Spust je potekal po severni strani gore in je bil na nekaterih strmih krajih celo nevaren zaradi ledu pod tanko odejo novozapadlega snega. Na koncu se je vendarle vse dobro izteklo, ob golažu in vinu Pri Metki se je pozabilo na led, meglo, veter, pomanjkanje kondicije ... Razgled bo na vrsto prišel kdaj drugič, saj je do naslednjega pohoda na Javornik samo eno zelo kratko leto.

Darko Mohar

Pri spomeniku padlim borcem Gradnikove brigade.
Foto: Darko Mohar

20. december
20 let osamosvojitve Slovenije

Častni odbor za praznovanje 20. obletnice samostojnosti Slovenije se je sešel na ustanovni seji, ki jo je vodil predsednik države dr. Danilo Türck. Izrazil je prepričanje, da bodo slovesnosti v letu 2011 med drugim okrepile idejo aktivnega državljanstva in ugled Slovenije v svetu. V častni odbor so poleg nosilcev najvišjih funkcij v državi povabili tudi osebnosti, ki so imele pomembno vlogo pri vzpostavljanju neodvisne Republike Slovenije, med njimi tudi predsednike vlad, a trije - Lojze Peterle, Andrej Bajuk in Janez Janša - so sodelovanje v častnem odboru zavrnilo zaradi projekta šolskega ministrstva Stisni roko v pest!, ki v šolskem letu knjige povezuje 20. obletnico osamosvojitve in 70. obletnico Osvobodilne fronte. Odbor bo deloval leto dni, praznovanje samostojnosti - od plebiscita do sprejetja prve ustave - pa bo zaznamovalo 20. obletnico z vrsto dogodkov. V ta namen sta direktor vladnega urada za komuniciranje Darijan Košir in državni sekretar na ministrstvu za kulturo RS Stojan Pelko 23. decembra predstavila tudi spletno stran na naslovu <http://www.dvajset.si>. Gre za informacijsko središče za praznovanje jubileja in ključnih dogodkov v tej zvezi, ima več rubrik, njen namen pa je *spomniti na prehojeno pot in pokazati sedanji potencial, v loku od plebiscita do ustave*, kot je med drugim poudaril Stojan Pelko. Na njej je objavljen koledar vseh dogodkov, od razstav in monografij do spominskih odkritij in pohodov v tem letu, v katerem bosta posebej slovesni praznovanji dneva državnosti ter samostojnosti in enotnosti. Na spletni strani, ki se bo sproti dopolnjevala, so na vpogled tudi nagovori predsednikov države, vlade in parlamenta, objavljene misli znanih Slovencev, pregled dvajsetletne zgodovine RS, navedeni pomembnejši datumi, posebna rubrika pa je namenjena tudi mlajši generaciji.

Jubilej bo zaznamoval tudi letošnje srečanje Slovencev iz zamejstva in sveta z naslovom **Dobrodošli doma**, poziv v celoti objavljamo v nadaljevanju.

Ob tej priložnosti so opozorili tudi na spletno stran v angleščini, namenjeni tujcem na naslovu www.slovenija.si, odprti sicer leta 2007, a lepo in pregledno obnovljeni 2010.

Skupno slovensko srečanje 1. julija Dobrodošli doma

Slovenske organizacije in društva vse Slovence in prijatelje Slovenije vabimo na skupno srečanje Slovencev Dobrodošli doma, ki bo potekalo 1. julija 2011 v Ljubljani. V centru mesta se bodo predstavila slovenska društva, slovenski mediji in druge organizacije Slovencev, nastopale bodo glasbene, plesne, in odrske skupine, potekale bodo tudi kulturne delavnice, izobraževalne predstavitve in športne igre. Vabljeni torej na ogled projektov in vizij, ki jih imajo Slovenci z vsega sveta. Skupno praznovanje in druženje Slovencev vseh generacij je obenem odličen razlog, da pobližje spoznate Slovenijo.

V ta namen je Slovenska turistična organizacija pripravila turistične aranžmaje za vse štiri letne čase po posebno ugodnih cenah. Podrobnejše informacije o paketih najdete na spletni povezavi www.slovenia.info/homecoming. Vse informacije o prireditvi bodo objavljene na spletnih straneh Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu www.uszs.gov.si, portalu za Slovence v zamejstvu in po svetu www.slovinci.si ter na spletnemu mestu ob 20. obletnici samostojnosti Republike Slovenije www.dvajset.si. Več: www.dvajset.si
Marjana Mirković

Obletnica plebiscita

23. decembra je v Cankarjevem domu potekala tudi slavnostna prireditev v počastitev dvajsetletnice plebiscita, slavnostni govornik je bil premier Borut Pahor, sklepna točka pa je bila odprte razstave Arhiva Slovenije, na kateri je bilo na ogled še neobjavljeno gradivo iz obdobja plebiscita.

Projekt Stisni roko v pest!

Projekt je namenjen učencem zadnje triade osnovne šole, ki bodo na podlagi prebranih knjig, obiskov muzejev in ekskurzij sestavili elektronski prispevek.

Projekt se je po slovenskih šolah začel ob koncu preteklega leta, sklenil pa se bo s prireditvijo, na kateri bodo izbrali najboljše e-knjige in nagradili njihove avtorje.

Namen tega projekta je spodbujati timsko in interdisciplinarno povezavo več predmetov (zgodovina, slovenščina, državljanstva in domovinska vzgoja ter etika, tuji jezik ter računalništvo) in s tem smiselno povezati znanje različnih področij, kot so: identiteta in kulturna raznolikost, sodelovanje v skupnosti, tehnologija in mediji, kreativnost in kritično razmišljanje. Po besedah ministra za šolstvo Igorja Lukšiča sta 70. obletnica ustanovitve OF in 20. obletnica osamosvojitve priložnost za okrepitev zavesti o tem, da imajo nekateri dogodki v zgodovini posebno težo in zahtevajo posebno pozornost.

Projekt obsega okviren seznam filmov, muzejev in knjig, ki naj jih učenci obravnavajo in na njihovi podlagi pripravijo poročilo v elektronski obliki. Med izbrano literaturo so med drugim *Kaplan Martin Čedermac* Franceta Bevka, *Balada o trobenti in oblaku* Cirila Kosmača in *Dnevnik Ane Frank*, med filmi pa slovenski klasiki *Ne joči Peter* in *Na svoji zemlji*, Benignijevo *Življenje je lepo* ter Chaplinov *Veliki diktator*. Več: www.rtv slo.si.

21. december
Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in
po svetu
Prednovoletno srečanje

Minister dr. Boštjan Žekš in državni sekretar dr. Boris Jesih sta na prednovoletnem srečanju sprejela vrsto predstavnikov zamejskih društev, krovnih organizacij in slovenskih konzulatov iz zamejstva. Minister dr. Boštjan Žekš je v krajšem nagovoru pozdravil navzoče, in se ozrl na položaj rojakov v sosednjih državah v preteklem letu: kot najpomembnejše za slovensko manjšino v Italiji je omenil izpolnitev finančnih obveznosti države do manjšine, pozitivno ocenil tudi razmere na Koroškem, kjer so se odnosi med tremi organizacijami otoplili in bo manjšina odslej nastopala skupno, za rojake na Madžarskem je dobro, da je kljub krizi financiranje ostalo na isti ravni, glede slovenske manjšine na Hrvaškem pa je kot napredek omenil vrnitev imena Slovencev v ustavo. Izrazil je obžalovanje zaradi zastoja v delovanju slovenske manjšinske koordinacije SLOMAK, ki je sijajna organizacija, ker povezuje manjšine v drugačnih okoljih, a je optimist zaradi oživitve aktivnosti v zadnjem času. Za v prihodnje pa meni, da lahko Slovenija za manjšine največ stori, če se bo še nadalje lepo in spodobno razvijala. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki društev iz Hrvaške, med njimi predsednik in podpredsednik krovne organizacije Darko Šonc in Franc Strašek, predsednica in tajnica SKD Istra iz Pulja Klaudija Velimirovič in Jasmina Ilič Drakovič, vodilna člana SKD Nagelj iz Varaždina mag. Igor Šerdoner in Barbara Antolič, predsednik reškega Slovenskega doma KPD Bazovica Milan Grlica in urednica Kažipota.

Marjana Mirković

Minister in državni sekretar. Foto: Marjana Mirković

21. december
OŠ Pečine, Reka
Prednovoletno praznovanje
Slovenska literarna ura

Kot nam je sporočila učiteljica slovenščine na reški OŠ Pečine Vida Srdoč, letos na šoli niso organizirali take novoletne prireditve kot po navadi. Tako je tudi program v slovenščini potekal le v okviru literarne ure v šolski knjižnici, seveda pa so učenci - letos pouk v slovenskem jeziku na tej, edini šoli na Hrvaškem, v štirih skupinah skupno obiskuje kar 32 učencev -, tudi tokrat izdelovali voščilnice za starše in prijatelje z voščili v slovenščini.

Vida Srdoč nam je ob tej priložnosti za objavo poslala fotografije učencev, slikanih pred novoletno jelko. Zahvaljujemo se in vračamo najboljše želje, izrečene za leto 2011.

Marjana Mirković

Zanimiv pogovor s projekcijo je vodil prof. Janez Perpar. Za vse zainteresirane za tovrstno dediščino se je večer nadaljeval v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa s predstavitvijo knjige *Priimki v čabarskem kraju skozi stoletja* Slavka Malnarja.

21. december
Svetovni slovenski kongres, Ljubljana
Priimki v čabarskem kraju skozi stoletja

V organizaciji Petra Hawline iz Slovenskega rodoslovnega društva in na pobudo mag. Silva Torkarja je v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa potekala predstavitev knjige *Priimki v čabarskem kraju skozi stoletja* avtorja Slavka Malnarja. Po njegovih besedah je bil dogodek zelo uspešen, z nastopom pa ga je lepo popestril še glasbenik Matija Turk s pesmijo in spremljavo na harmoniki.

21. december
Celjska Mohorjeva družba, Ljubljana
Jezikovna kavarna

V ljubljanski knjigarni Celjske Mohorjeve družbe, prve slovenske založbe, je tokratna Jezikovna kavarna potekala pod naslovom *Govori ob Čebranki in zgornji Kolpi v registru žive kulturne dediščine*. Gostje so bili vodja etnološke zbirke rodbine Čop Palčava šiša mag. Marko Smole, redna profesorica na katedri za zgodovinsko slovnico in dialketologijo dr. Vera Smole in diplomantka filozofske fakultete Ana Gorše.

Med obiskovalci so bili tudi profesorji z ljubljanske filozofske fakultete, ki so se pred tem udeležili Jezikovne kavarne v knjigarni Celjske Mohorjeve družbe, denimo dr. Janez Dular, v prvi slovenski vladi zadolžen tudi za vprašanja Slovencev po svetu ter poznejši minister za kulturo, vabilu pa se je odzval tudi vodja sektorja za spremljanje položaja Slovencev zunaj RS in za statusne zadeve na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Rudi Merljak, sicer dober poznavalec položaja v Gorskem kotarju in problematike slovenskega kulturnega društva Gorski kotar iz Prezida.

Temo in knjigo je uvodoma lepo predstavil mag. Silvo Torkar, avtorjevi predstavitvi pa je sledil še pogovor z obiskovalci, izmed katerih tudi mnogi raziskujejo svoje priimke.

Slavko Malnar je med drugim še zapisal, da je bil počaščen z obiskom ter da je zelo hvaležen predsedniku rodoslovnega društva Petru Hawlini za vložen trud in dobro organizacijo dogodka. Zahvalil se je z darilom, svojo knjigo *Povijest čabarskoga kraja in zgoščenko s seznamom družin v župniji Čabar od konca 18. do polovice 20. stoletja*. Gostitelju se tudi zahvaljuje za dragoceno darilo, knjigo *Rodoslovje avtorja Janeza Toplišeka* in tudi za prejeti vzorec Družinsko drevo.

Marjana Mirković

22. december 2010-12. januar 2011
Galerija Juraj Šporer, Opatija
Prva pokrajinska razstava Istre

V počastitev stoletnice Prve istrske pokrajinske razstave 1. maja 1910 v Kopru je bilo po več predstavitev in razstavi v Sloveniji, Pazinu in Pulju tudi v Opatiji na ogled zanimivo dokumentarno gradivo o tem dogodku, ki ga hrani tržaški muzej za zgodovino in umetnost, približuje pa del takratnega kulturnega, gospodarskega in družbenega življenja Istre. V okviru habsburške monarhije je imela razstava namen predstaviti širši javnosti bogato umetnost Istre ter vse nove dosežke človeške ustvarjalnosti. Organizirana je bila po modelu svetovnih razstav - v Londonu leta 1851, v Filadelfiji leta 1876, v Parizu leta 1900 in drugih - in je predstavljala prepleteni kulturni, zgodovinski in gospodarski razvoj Istre od prazgodovine do 20. stoletja. Razdeljena je bila v sedem sekcij: kmetijstvo, industrija, pomorstvo (z akvarijem), šolstvo, umetnost-znanost-književnost, kopalniške ustanove-zdravilišča-športna letovišča, samostojne korporacije in zdravstvene ustanove. Razstavo, ki jo spremljata programska knjižica in DVD z dokumentarnim filmom v italijanščini, slovensščini in hrvaščini, je zasnovalo in organiziralo Humanistično društvo Histria iz Kopra.

Marjana Mirković

23. december
Na županovem srečanju v Žalcu tudi
Ksenija Grabusin z Reke

Mojstrica ikebane Ksenija Grabusin z Reke, ki je z oktobrsko razstavo ikeban v KUD Svoboda v Grižah navdušila tudi žalske kulturnike, je decembra prejela novo vabilo za obisk v Savinjski dolini, kjer je preživela mladost. Novi župan Žalca Janko Kos jo je namreč uvrstil na seznam tamkajšnjih kulturnikov in umetnikov in jo povabil na posebno srečanje z njimi 13. decembra 2010 v gostišče Mlinar v Gotovljah. Seveda je obisk tudi tokrat spremljala ikebana, pripravljena posebej za to srečanje in župana: kamen iz Savinje kot simbol moči, zraven je zataknila vejico hmelja, neizogibnega za Savinjsko dolino, zelene barve, ki ponazarja upanje, ter dodala iz lesa narejeno leseno trobojnico. V svojem nagovoru je med drugim izrazila veliko zadovoljstvo nad povabilom in srečanjem, a dodala, da ima ona na Reki svojega župana, Vojka Obersnela, ki je tudi naše gore list in s katerim je zelo zadovoljna, da pa bi bilo lepo, če bi morda mesti ob priložnosti lahko navezali stike.

Ksenija Grabusin je bila županov izbor za ples v nove čase. Za fotografijo se zahvaljujemo Bredi Bračko iz občine Žalec.

28. december
Brod ob Kolpi
Prezid - Babno polje
Prednovoletno srečanje ob meji

Tudi decembra 2010 sta potekali tradicionalni srečanja ob meji, ki pričata o dobrem sodelovanju prebivalstva in lokalnih oblasti z obeh strani meje. Navzoči so izmenjali zdravice in izrazili upanje v dobro sodelovanje tudi v prihodnje. V Brodu ob Kolpi sta tradicionalno prednovoletno srečanje organizirali društvo Kolpa iz Broda ob Kolpi in turistično športno društvo Kostel iz Kostela. Predstavniki z obeh strani meje so se srečali na schengenski meji sredi mostu pri mejnem prehodu Brod ob Kolpi - Petrina. Gostitelj je bila hrvaška stran, zbrane je pozdravil predsednik društva Kolpa Davorin Klobučar, predsednik društva Kostel dr. Stanko Nikolič pa je ob tej priložnosti med drugim izrazil upanje, da se bo schengenska meja kmalu premaknila proti jugu. Navzoče sta poleg predstavnikov policije in carine nagovorila tudi župana Delnic in Kostela, Marijan Pleše in Valentin Južnič. Na mejnem prehodu Prezid - Babno polje pa so se na 17. srečanju na meji tudi tokrat pozdravili predstavniki lokalnih oblasti ter policije in carine, med njimi tudi čabrski župan Željko Erent in župan občine Loška dolina Janez Komidar, dogodka pa so se udeležili tudi gospodarstveniki in podjetniki ter predstavniki lovcev in gasilcev z obeh strani meje. Tudi ob tej priložnosti so poudarili pomen sodelovanja med lokalno samoupravo z obeh strani in skupnega nastopa na razpisih za črpanje evropskih sredstev, zlasti tistih, ki zadevajo sožitje med prebivalstvom Babnega polja in Prezida. Gostitelj tokratnega srečanja je bilo mesto Čabar. Več: www.novolist.hr
Marjana Mirković

28. december
Mestna hiša, Reka
Razpis za ureditev Rujevice

Reški župan Vojko Obersnel je sprejel informacijo o izidih razpisa za izdelavo urbanistično-arhitekturne rešitve stanovanjskega območja Rujevica (SPR) na Reki. Gre za izjemno pomemben prostor površine približno 45 hektarjev, na katerem je načrtovana gradnja več kot tri tisoč stanovanj za približno 7500 prebivalcev.

Razpis, ki je temeljil na splošnem urbanističnem načrtu mesta Reka, je izvedlo reško društvo arhitektov, poleg stanovanjskih pa je obsegal tudi javne in družbene vsebine, kot so vzgojno-izobraževalni, sakralni, zdravstveni in športni objekti ter javne površine. Poseben pogoj za uresničitev celotnega projekta stanovanjskega območja je bilo načrtovanje določenega števila stanovanjskih enot za del prebivalstva t. i. romskega naselja, za katere je bilo treba zagotoviti do 250 stanovanjskih enot v skladu s standardi, da bi tako pomagali k integraciji tistih prebivalcev, ki bodo tudi v prihodnje ostali na tem območju, in zato da se prepreči njihova kakršna koli getoizacija.

Izbrana rešitev bo temelj za pripravo Deteljnega načrta za ureditev SPR in poznejše celotne projektne-tehnične dokumentacije. Na razpis je prispelo 24 del, podeljene pa so bile tri nagrade: prvo v znesku 140.000 kn je prejela skupina avtorjev: Vesna Gojak iz Pulja, Andrea Crnčić z Reke, Vesna Draksler in Anna Kravcova iz Ljubljane, s sodelavci Aleksandro Bulatovič, Sašo Jovanovič, Tino Mikulič in Žigom Župančičem.

Razpisna dela bodo od 14. februarja do 2. marca na ogled v galeriji Kortil na Sušaku, ob tej priložnosti bo organizirana tudi okrogla miza. Več: www.rijeka.hr
Marjana Mirković

31. december
Galerija Raj, Reka
Happy New Year

V galeriji Raj, ki je v lasti Karla Dragana Došena, je bilo živahno tudi na silvestrsko noč, v kateri se je skupina umetnikov po svoje poslovala od starega leta.

V času od 20. ure vse do polnoči so svoja dela v galeriji razstavljali Alen Kregar, Ljiljana Baraković, Nina Hrelja, Saša Jantolek in skupina, imenovana 4 mušketerirji (Ivo in Saša Dejanovič, Karlo Dragan Došen in Goran Gromsky Skorup). V galerijskih prostorih je bilo tako na ogled dvajset del, od slik, do skulptur in fotografij, njihovi ustvarjalci pa so se posamično predstavljali vsako uro. Avtor razstave je Karlo Dragan Došen.
Marjana Mirković

Kot je med drugim rečeno v poročilu, ki ga je v imenu Evrourada za Kažipot poslala projektna vodja Petra Aničič (objavljamo ga v skrajšanem povzetku), ki med porodniškim dopustom nadošča direktorico Marijano Košuta Bankovič, je bilo leto 2010 uspešno. V okviru projekta Pridobivanje EU nepovratnih sredstev za slovensko narodno skupnost na Hrvaškem, ki ga je Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu odobril na razpisu za razpisno področje A za leto 2010, je Evrourad v sodelovanju z zunanjo sodelavko, direktorico podjetja Euronobile iz Sečovelj Nevijo Božič, ponudil strokovno pomoč za prijavo na 2. javni razpis OP IPA SI-HR 2007-2013, organiziral delavnice za slovenske organizacije in obveščal o nekaterih drugih razpisih. Med prijavljenimi projekti, v katerih so partnerji slovenske organizacije, so Tabula Viva, projekt za vključitev oživiljene antične kulturne dediščine v turistični in ruralni razvoj (SKD Istra, Pulj), Mura, narava in kultura (Svet slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb) in Slo-Cro stik, slovensko-hrvaški obmejni prostor za območje Notranjsko-kraške regije in JV slovenske regije ter Primorsko-goranske županije s partnerjema SKD Gorski kotar in društvom Slovenski dom KPD Bazovica, ki bosta sodelovala pri delovnem sklopu Raziskovanje socialne integracije na obmejnem območju in pri promociji projekta (Slovenski dom KPD Bazovica s fotografskimi posnetki tega območja in potujočo razstavo ter nastopi MePZ in folklorne skupine s predvidenimi novimi plesi). Petra Aničič se v poročilu med drugim tudi zahvaljuje vsem slovenskim organizacijam za sodelovanje in izraža upanje, da se bo to tudi v prihodnje uspešno nadaljevalo. Naj ob tem dodamo, da je Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1. decembra 2010 posodobila spletni portal za spremljanje evropske kohezijske politike v Sloveniji in prenesla vsebine na novo spletno mesto www.eu-skladi.si, na spletnem mestu forum.euskladi.si pa je začel delovati spletni forum o evropskih skladih in temah. Forum je razdeljen na sedem sklopov, ki zajemajo različne teme s področja splošnega poznavanja evropske kohezijske politike in operativnih programov.

Marjana Mirković

9. januar

Istra, izlet v neznano

Planinska skupina na potepu po Istri
Tradicionalno prvo nedeljo v letu se
potepamo po Istri

Zbrali smo se na Delti. Sivo nedeljsko jutro, kaže na dež. Mario nas požene v avtobus in nas lepo vse prešteje, smo vsi in nas je dvainštirideset. Peljemo se v neznano. Z leve strani morje in Cres.

Pogrešam naše prijatelje iz Pazina Babahmetoviče. Manjkajo Silvinin nasmeh in večne smešnice, ki jih pripoveduje Ago. Dijana nam je postregla s pijačo, ki jo je po avtobusu nosila v simpatični torbici. Aničiči res mislijo na vse. Hvala, hvala. Prva postaja - vsem tako znana Dorina. Pravzaprav je to druga postaja. Babahmetoviči nas čakajo, so z nami in nam sledijo v avtu.

Prva postaja staro in skoraj zapuščeno mesto Plomin. Mario se je zares potrudil in nam tudi prenesel svoje znanje. Potep od večje cerkve Sv. Jurja mlajšega ob cesti po pustih ozkih uličicah Plomina do manjše in starejše cerkvice Sv. Jurja mlajšega na robu Plomina je hitro minil. Cerkevica je zgrajena v 6. stoletju in povezuje lliirsko in slovansko kulturo ter krščanstvo z vero starih narodov, ki so živeli na tem območju. Znan je Plominski natpis, kamnita floresa z vklesano figuro Silvana, zaščitnika floresa in favne (za katerega so mislili, da je sv. Juraj) in glagoljaški napis v zgornjem desnem kotu. Razgled od cerkvice na Plominski zaliv je čudovit. Moti le dimnik termoelektrarne. Po poučnem obisku Plomina smo se okrepčali v Dorini. Kavica, čajček, fritule ... lepo se je začelo ...

Tretja postaja Kršan. Prišli smo, ko je bilo konec maše, in seveda naredili majhno gnečo. Na našo srečo so jo ljudje hitro popihali domov in ogledali smo si kaštel in stare hiše z nenavadnimi dimniki.

Četrta postaja: Most Pičan in presenečenje. Vsi z avtobusa. Šaj smo se komaj usedli. No, da-

nes bo tako: vsi v avtobus - preštevanje - malo ovinkov - vsi ven iz avtobusa. Upam, da bomo tudi kaj hodili.

Spet tečnarim. Od avtobusa smo po travniku in skozi grmovje hodili približno deset minutk in med vejami zagledali slap, ki je žal brez imena. Slika pove več kot vse moje besede. Vsi so fotografirali, na njih so kar letela opozorila, da je nevarno, če padeš ...

V avtobusu nikogar ne pogrešamo, nihče ni padel ...

Peta postaja: vas Škljlonki. Zdaj gre zares. Hoja. Mario je spet izbral pot navzdol. Gozdarji so medtem iz gozdne travnate poti naredili zvoženi makadam, a ga je pošteno zmočil dež in vse popotno blato smo nosili na gozdarjih. Bomo lahko vsaj kaj čistili ... Po približno dveh urah hoje smo prispeli v vas Šestani. Tu so nas že čakali čisti čevlji in avtobus. Po krajšem počitku vsi v avtobus, preštevanje in gremo naprej. Zdaj smo že lačni in žejni.

Ob Pazinčici smo zavili do šeste postaje.

Dež je danes ostal v oblakih - mogoče se je ulilo kje daleč stran od nas. Bilo je oblačno, toplo, brez dežja in prijetno za hojo.

In končno šesta postaja. Kmečko gospodinjstvo Bani s prijaznim domačinom Duletom. Pred konobo dva zelo znana obraza - Jadranka in Zoran bosta z nami vsaj pri mizi. Pozdravi, čestitke ...

V konobi s kaminom, v katerem je prijazno plapolal ogenj, so nam v narodnih nošah postregli z istrsko mineštro, fuži z gobami in puranom s pečenim krompirjem ter solato. Pa še vinček, sok in voda. Hitro smo potešili lakoto in žejo.

Kar naenkrat se prikažeta fant v istrski narodni noši s harmoniko in dekle v narodni noši z lepim močnim glasom. Tisti, ki ni zaplesal, ga še zdaj ta zadnja boli.

Domov smo se le težko odpravili. Ko je bilo že vsega konec, smo se vrnili v konobo in še enkrat zapeli.

Zdaj je Mario štel dvojno. Vsi smo lepo utruje-

ni in zadovoljni odšli domov.

Mario je s pomočjo Dijane, Silvine in Age tudi tokrat uspešno organiziral izlet v neznano. Tudi vreme so naročili, da je bilo vsem prav. Nataši hvala, ko je tako pridno reševala finančne težave - zbirala denarce. Vozil nas je Adrijano - mirno, nežno - in nas vse varno pripeljal domov.

Upam, da je v Istri še veliko takih neznanih poti, vasi in konob. Če ne, gremo od začetka ...

Vsem, ki jih nisem videla, želim obilo zdravja, sreče, zadovoljstva v novem, 2011. letu!
Vaša Jasna Zazijal-Marušić

Udeleženci izleta v Kršanu in med istrskimi griči.
Foto: Darko Mohar

12. januar
Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in
po svetu, Ljubljana
Strategija Vlade RS o sodelovanju v
gospodarstvu

V Ljubljani je potekal četrti sestanek delovne skupine za pripravo strategije Vlade RS o sodelovanju med Slovenijo in slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020. Potrdili so končno besedilo in ga posredovali v medresorsko usklajevanje. Strategija je pomemben temelj za okrepitev dejavnosti na področju gospodarskega sodelovanja, kjer imajo pomembno vlogo prav manjšinski dejavniki.

Udeleženci delovne skupine so na zasedanju sprejeli sklep, da bo 28. januarja 2011 potekal sestanek širše delovne skupine o prvem projektu na temo mladih, ki ga predvideva strategija. Namen srečanja je pripraviti smernice za organizacijo posveta o možnostih za pripravo posebnega programa, ki bo vzpostavil sistem čezmejnih delovnih praks in izmenjav v Sloveniji in v sosednjih državah, kar naj bi pripomoglo k lažji zaposlitvi mladih. več: uszs-gov.si
Marjana Mirković

12. januar-9. februar
Media Nox, MKC Maribor
Čikel razstav mladih umetnikov ARTNOX

V okviru cikla se letos kot prvi predstavljata mladi umetnici Vesna Čadež z razstavo slik Med naravo in mestom ter Metka Snój z razstavo slik Vzorci življenja.

Razstavní koncept galerije Media Nox Mladinskega kulturnega centra (MKC) Maribor, ki je lani slavila 20. obletnico obstoja, se vrača k svojim izhodiščem s statusom avantgardnega razstavišča, odprtega novim idejam in intermedijskim umetnostnim. To napoveduje program za leto 2011, ki vključuje selekcijo projektov v odmevnem tradicionalnem ciklu mladih umetnikov.

Sem sodi uvodna, klasična slikarska razstava najnovejših likovnih del mladih umetnic Vesne Čadež in Metke Snój, ki pa se obe ukvarjata

tudi z intermedijskimi zvrstmi. Vesna Čadež se tako posveča umetnosti videa, Metka Snój pa se ukvarja z dizajnom na različnih področjih, na primer v tekstilu in keramiki, upoštevajoč hkrati možnosti uporabe sodobnih tehnologij. Izrazno sicer povsem razlikujoči se osebni likovni izpovedi umetnic druží tematika narave in problematika človekovega odnosa do okolja, kar je razvidno tudi iz naslovov obeh slikarskih ciklov: Med naravo in mestom Vesne Čadež ter Vzorci življenja Metke Snój.

Kot je med drugim v katalogu zapisal kustos razstave Mario Berdič, gre pri Vzorcih življenja Metke Snój za *asociativno varianto sublimnega slikarstva kot dediščine abstraktnega ekspresionizma s prepoznavnimi krajinskimi aluzijami, kot bi opazovali neskončno gozdno pokrajino, ki se ritmizirano nadaljuje iz enega platna v drugo. Pars pro toto življenjskih oblik so tukaj močno abstrahirana drevesa v obliki trakov, mestoma prekinjena ali členjena v navpični smeri, spominjajoča na človeško figuro, saj lahko geometrizirane like ne nazadnje interpretiramo kot antropomorfne simbole. Človek in narava sta torej združena v harmonično funkcionalno celoto tudi v koloristično ekspresivnih vizijah večne pomladi Metke Snój, kate-re likovna pripoved se tako skladno navezuje na sočasno predstavljena dela Vesne Čadež.*

Metka Snój je rojena 30. septembra 1979 na Reki, na reški akademiji uporabnih umetnost je diplomirala iz likovne pedagogike, smer slikarstvo, in končuje podiplomski študij slikarstva na ljubljanski akademiji za likovno umetnost (ALUO) pri profesorju Hermanu Gvardjančiču. Sodelovala je na več skupinskih in samostojnih razstavah. Metka Snój je tudi članica Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki.

Marjana Mirković

Galerija. Osebni arhiv.

15. januar

Slovenski dom KPD Bazovica

Olga in Bojan Šober, koncert

Prva letošnja prireditev v dvorani Slovenskega doma je bila kar najlepši uvod v bližnji mesec kulture. Znan reški umetniški in življenjski par, operna pevca Olga in Bojan Šober, sta ob klavirski spremljavi Maje Dobrila, sicer zborovodkinje mešanega pevskega zbora KPD Bazovica, uprizorila celovečerni koncert priljubljenih arij in duetov, ki bo mnogim ostal v nepozabnem spominu. Kot je bilo pričakovati, je bila dvorana polna do zadnjega kotička, vodstvo društva pa je poskrbelo tudi za številne obiskovalce, ki so ostali zunaj, in jih povabilo v klubsko sobo nadstropje višje, kjer so nastop lahko spremljali v neposrednem prenosu.

Sopranistka Olga Šober in baritonist Bojan Šober sta koncert začela z glasbo Wolfganga Amadeusa Mozarta, z arijo *Leporella Notte e giorno faticar!* iz opere *Don Giovanni* ter arijo *Giunse al' fin il momento* in duetom *Susane in Figara in Cinque, dieci* iz Figarove svatbe. Sledil je duet *Dunque lo son* iz Rossinijeve opere *Seviljski brivec*, v nadaljevanju pa je Uspavanko Krasimirja Miletkova solo na klavirju zaigrala Maja Dobrila. V drugem delu smo prisluhnili arijam *Musette Quando men' vo* iz Puccinijeve opere *La Bohème*, *Figara Non piu andrai* iz Mozartove Figarove svadbe, *Laurette Oh, mio babbino caro* iz Puccinijeve opere *Gianni Schicchi* in še *Figara Aprite un po' quegli occhi* iz Figarove svatbe Wolfganga Amadeusa Mozarta, skladatelja, s katerim je znani reški duet tudi sklenil koncert: izbrala sta duet *La ci darem la mano* iz opere *Don Giovanni* ter duet *Papagene in Papagena Pa - pa - pa* iz Čarobne piščali. Večer, ki smo mu redko priča, je navdušeno občinstvo nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem in vzkliki zadovoljstva. Po nastopu, med katerim je z duhovitimi nagovori dobro razpoloženi Bojan Šober vzpostavil stik z občinstvom, pa se je v dodanem napevu *Neka cijeli svijet* iz muzikala *Jalta*, Jalta Alfija Kabilja tudi odzvalo pozivu nastopajočih in jima pritegnilo, tako da je oder postala domala vsa dvorana. Sijoči obrazi, šopki, stiski rok, čestitke in pohvale pevcema in pianistki Maji Dobrila pa tudi vodstvu društva so sklenili večer, ki bi se moral, kot je bilo slišati, organizirati vsaj enkrat na leto. Marjana Mirković

Zakonca Šober sta požela prave ovacije občinstva.

Foto: Marjana Mirković

Maja Dobrila. Foto: Marjana Mirković

19. januar
Narodna čitalnica, Reka
Priimki v čabarskem kraju skozi stoletja

V okviru projekta reške mestne knjižnice (MKR), namenjenega temam s področja domoznanstva, so v narodni čitalnici na Reki predstavili knjigo Priimki v čabarskem kraju skozi stoletja avtorja Slavka Malnarja. Knjiga, ki je od lanskega izida zbudila precej zanimanja, je nominirana za književno nagrado reškega Novega lista Gorančica 2010, priznanje, ki ga je avtor že prejel leta 2007 za svoje delo *Povijest čabarskoga kraja*.

Navzoče so na *sprehod po Čabru in okolici*, kot so dejali, popeljali avtor Slavko Malnar, urednik Ivan Janeš, tudi predsednik čabrske podružnice *Matice hrvatske*, ki je založnik, likovni oblikovalec Andrija Zbašnik in Ivan Zbašnik.

V imenu MKR je obiskovalce v polno zasledni čitalnici pozdravila Verena Tipljaš, v imenu Društva Goranov Reka pa je Ivan Zbašnik ugodoma lepo predstavil avtorja in njegov obsežen opus desetih knjig, ki je začel nastajati predvsem po upokojitvi. Slavko Malnar (1937) je otroška leta preživel v težkih časih, bil med vojno interniran v taborišče na Rabu, po vojni pa se je zaposlil in bil ves čas družbeno aktiven. Kot upokojenec je začel temeljito raziskovati krajevno zgodovino in govor, med prvimi je izšla tudi prvotna knjiga o priimkih. Kot je poudaril Ivan Zbašnik, delo Slavka Malnarja presega lokalne, čabrske okvire in je pomemben prispevek tudi k hrvaški kulturi nasploh. Kot srečen splet okoliščin z dobrimi rezultati je omenil sodelovanje Slavka Malnarja z urednikom Ivanom Janešem, dolgoletnim ravnateljem čabrske gimnazije in tudi poslancem v prvih letih hrvaškega sabora v samostojni državi. Pod njegovim vodstvom je čabrska podružnica *Matice hrvatske* izdala skupno kar 48 knjig s področja domoznanstva, tvorno pa je prispeval tudi pri izdaji knjige o priimkih s priloženo rodoslovju in z zbirko fotografskega in drugega gradiva, ki je tako iztrgano pozabi. Ivan Zbašnik, ki je tudi večje povezoval večer in poznejši pogovor z obiskovalci, je s pohvalo predstavil tudi likovnega oblikovalca knjige, slikarja in kiparja, pa tudi pisca Andrijo Zbašni-

ka in (odsotnega) lektorja Ivana Kvesiča. Večer je bil res pravi sprehod po Gorskem kotarju. Urednik knjige Ivan Janeš je ob tej priložnosti predstavil še dejavnost Matice hrvatske, ki ima v Čabru in okoliških krajih častljivo tradicijo - kar od leta 1877 -, njeno dejavnost pa so obnovili leta 1992. Poleg založništva se lahko pohvali tudi z vrsto drugih dogodkov, od obnove cerkva in razstav do glasbenih in kulturnih večerov ter sodelovanja v evropskih projektih.

Predstavil se je tudi avtor Slavko Malnar, povedal, da se je zgledoval po knjigi *Povijesna antroponimija Gorskog kotara* Antuna Buriča iz leta 1979, v kateri je bilo le 300 čabrskih priimkov, sam pa jih je do leta 2001 našel več kot tisoč, dovolj za prvo izdajo. Še več podatkov pa je izvedel po izidu, s številnimi pripombami bralcev, kar ga je poleg novega gradiva spodbudilo za drugo izdajo. Ta ima več novih poglavij, kot je Kažipot že pisal, pa je posebno namenjeno tudi hišnim in domačim imenom, zajeta pa so tudi vsa naselja. Slavko Malnar je navedel več zanimivih in duhovitih primerov o izvoru priimkov, temo pa so v poznejšem pogovoru popestrili še obiskovalci. Kapetan Zvonimir Sablič, hrvaški Američan, je menil, da bi veljalo gradivo predstaviti širši javnosti in tudi v angleščini, Alojzije Frković pa je poleg pohvale vsej knjižni goranski beri predlagal ponatis poglavitnega dela, znanega zbornika o Gorskem kotarju, posebno pozornost pa bi po njegovih besedah v posebni izdaji morali nameniti tudi vsem velikim ljudem s tega območja, ki so mu vtisnili pečat in soustvarjali družbeni, znanstveni in kulturni razvoj na Hrvaškem.

Marjana Mirković

Ivan Janeš, Ivan Zbašnik, Andrija Zbašnik in Slavko Malnar. Foto: Marjana Mirković

NAPOVED FEBRUAR

Kulturni praznik
12 februar, 19.00
Slovenski dom KPD Bazovica

Bogat program bo izpolnil nastop vseh skupin društva: mešanega pevskega zbora pod vodstvom Maje Dobrila, folklorne skupine v koreografiji Martine Mičetič in ob harmonikarski spremljavi Ivana Simiča, plesne skupine, ki jo vodi Hana Nusbaum, in recitatorjev. V drugem delu bodo večer tudi tokrat obogatili gostje iz Ilirske Bistrice. Kot nam je sporočil vodja tamkajšnje izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) Igor Štemberger, so pripravili nastop ljudskih pevcev in folklorne skupine Gradina, katere mentor je Antun Jeger, in recitacije v počastitev kulturnega praznika.

Prešernova rojstna hiša v Vrbi razglašena za kulturni spomenik

Rojstno hišo Franceta Prešerna, cerkev sv. Marka in vaško lipo v vasi Vrba na Gorenjskem je vlada RS razglasila za kulturne spomenike državnega pomena. Omenjene znamenitosti v rojstnem kraju največjega slovenskega pesnika so izjemen del zgodovinske in simbolne identitete Slovenije, zato jih je bilo treba enotno zaščititi kot kulturne spomenike državnega pomena.

Več: www.rtv slo.si

V tej hiši, po domače pr' Ribču, se je leta 1800 rodil France Prešeren. Današnjo podobo je dobila po požaru leta 1856. V muzej je bila preurejena leta 1939. Opremljena je s predmeti iz 19. st., najdragocenejša pa je originalna hišna zibka.
Foto: Spletna stran občine Žirovnica

20. februar
Izlet PS na otok Krk

Planinska skupina KPD Bazovica organizira izlet v Negrit na otoku Krku.

26. februar
Dom na Vidmu, Ilirska Bistrica
Romeo in Julija (pa še kaj)

Dramska skupina KPD Bazovica bo s komedijo Romeo in Julija (pa še kaj) avtorja Vjeka Aliloviča in v režiji Serda Dlačiča gostovala v Ilirski Bistrici.

Igrajo: Siniša Posarič (režiser Mario Knežak), Ivana Bakovič (hčerka Maja), Zdenka Jelovčan (igralka Mirela), Nataša Grlica (igralka Albina), Anita Hromin (igralka Sonja), Milan Grlica (igralec Dinko), Stojan Dragaš (Marino/Romeo), Kristina Lalič (Darija/Julija), Loredana Jurkovič (Igralka Ivanka) in Alojz Usenik (selektor dr. Janez Butara). Šepetalec je Vitomir Vitaz, za tehniko skrbi Tolja Hromin, avtor fotografij za plakat je Istog Žorž, scenografija je delo dramske skupine. Komedijo je poslovenila Jasna Zazijal - Marušič.

27. februar
Vinodolske oči
Žene v hrbe, izlet PS

Planinska skupina KPD Bazovica bo organizirala izlet, primeren za nežni spol. Prevoz bo z avtobusom ali v lastni organizaciji.
Darko Mohar

Predstavljamo projekte

V pripravi zgoščenska in knjižica o Hinku Simoniču

Skladatelj in virtuoz Hinko Simonič
(18. 6. 1867-2. 1. 1919)

Zdravko Pleše, diplomirani violinist Akademije za glasbo v Ljubljani in Visoke šole za glasbo na Dunaju, pripravlja izid zgoščenske in knjižice o Hinku Simoniču. Njegove skladbe izvaja že vrsto let, v Marmorni dvorani Guvernerjeve

palače na Reki sta s sestro, pianistko Snježano Pleše, leta 1996 izvedla koncert, na katerem sta z igrala vse njegove skladbe in jih tako tudi javno predstavila. Od takrat sta koncert Simoničevih skladb še velikokrat igrala, redno pa ga uvvrščata tudi v druge celovečerne programe. Tri skladbe so bile izvedene prvič po skladateljevi smrti. Zdravko Pleše opus Hinka Simoniča v celoti temeljito pozna in ga ima redno na sporedu.

S sestro sta se odločila, da Simoničev opus posnameta na zgoščenko, ki bi jo spremljala knjižica s podatki o avtorju in izvajalcih. Kot pravi, je pri raziskovanju notnega in drugega gradiva pri Hinkovem vnuku dr. Ivu Simoniču naletel še na bogat arhiv te, nekdaj vplivne reške trgovske družine slovenskega rodu, omenjene tudi v študiji *Fluminensia Slovenica* avtorja dr. Irvina Lukežiča (ICR, 2007). Meni, da bi o Hinku Simoniču vsekakor veljalo objaviti brošuro, saj gre za zanimivo pričevanje kulturne dediščine, ki je na Reki premalo obdelana in širši javnosti še skoraj povsem neznan, kljub temu, da je leta 2003 v založbi Adamič že izšla knjiga z naslovom *Reška glasbenika Hinko Simonič in Bruno Rudan* avtorice Diane Grgurič.

Marjana Mirković

Hinko Simonič

Skladatelj in virtuoz na violini Hinko Simonič je avtor opusa petih skladb za violino in klavir ter štirih priredb skladb znanih skladateljev klasične glasbe za isto zasedbo. Na prehodu iz 19. v 20. stoletje je deloval v Metliki, Črnomlju in na Reki. Kot violinist je koncertiral po Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Izvajal je violinsko literaturo svetovnih skladateljev in svoje skladbe. Številni arhivirani članki iz časopisov tistega časa pričajo, da je Hinko bil znan in cenjen virtuoz violinist ter komponist. Skladal je izključno samo za violino ob spremljavi klavirja. Po svojem glasbenem izrazu so te skladbe pisane v neoromantičnem slogu s prevladujočo potrebo po razkazovanju virtuoznih zmožnosti violine. Glede na evropski prostor tistega časa je njegov opus mogoče primerjati s skladbami N. Paganinija, P. de Sarasateja, H. Wienawskega in H. W. Ernsta. Njegov opus ni velik, a je nedvomno vreden, da se ohrani, tako v notnem založništvu kot tudi v diskografiji.

Zdravko Pleše

Violinist Josip Ribnikar

Janko Kastelic iz Sežane poizveduje za sorodnikom Josipom Ribnikarjem. Rodil se je leta 1884, odrasel je v Pivki, študiral na Dunaju, živel in deloval pa na Reki kot violinist. Za vse informacije, ki jih lahko posreduje te urednici Kažipota ali na naslov elektronske pošte Janka Kastelica, kastelic53@gmail.com, se vnaprej najlepše zahvaljujemo.

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

Svet SNM VZ in SKD Nagelj, Varaždin 200 let rojstva Stanka Vraza

Svet slovenske narodne manjšine Varaždinske županije (SNM VŽ) in Slovensko kulturno društvo Nagelj sta v županijski palači v Varaždinu 9. novembra lani praznovala dvestoletnico rojstva Stanka Vraza. Predsednica Sveta SNM VŽ Barbara Antolič je uvodoma pozdravila navzoče in napovedala program ter omenila razstavo o Stanku Vrazu, organizirano v Mariboru jeseni 2010, ki bo spomladi predvidoma na ogled tudi v Varaždinu. Ob tej priložnosti se je zahvalila VŽ za dodelitev strokovnega sodelavca za področje narodnih manjšin Maria Bednareka, navzoče pa sta v imenu VŽ pozdravila predsednica županijske skupščine Dubravka Biberdžič in podžupan Milan Pavlekovič. O Stanku Vrazu (1810-1851), ilirskem gibanju in slovenskih profesorjih na varaždinski gimnaziji je spregovoril Franc Krnjak iz Zgodovinskega društva Ormož, Dubravko Bilič, ravnatelj ladbriške mestne knjižnice in čitalnice Mladen Kerstner, je pozornost namenil književnemu opusu tega, kot je poudaril, enega največjih hrvaških pesnikov romantizma, kritika, prozista in prevajalca, profesor zgodovine Nikola Slunjski pa se je ozrl na zgodovinsko vlogo Stanka Vraza, prvega profesionalnega hrvaškega književnika, in ga med drugim postavil v sam vrh hrvaškega in slovenskega romantizma, ob bok Mažuraniču in Prešernu. Na srečanju je sodelovala tudi ravnateljica Druge gimnazije v Varaždinu Zdravka Grdan, ki je spregovorila o večkulturnosti v šoli, literarni uvod pa je pripravila dijakinja Prve gimnazije Ana Šerdoner.

Barbara Antolič, prevod in priredba Marjana Mirković

Svet SNM VŽ in SKD Nagelj, Varaždin V Babincu srečanje rojakov ob meji

V dvorani Prostovoljnega gasilskega društva Babinec je 19. decembra lani potekalo drugo srečanje pripadnikov slovenske narodne manjšine obmejnega območja. Zbrane je pozdravil in nagovoril podžupan občine Cestica Josip Borak, pozdravne besede pa sta izrekla tudi vodilna člana SKD Nagelj iz Varaždina in Sveta slovenske narodne manjšine Varaždinske županije (SNM VŽ), Igor Šerdoner in Barbara Antolič. Sledil je koncert, v katerem so najprej nastopili člani zbora in tamburaškega orkestra kulturno-umetniškega društva Klenovnik, v drugem delu pa je zaigral pihalni orkester iz Ptuja. Dogodek je obogatila tudi razstava ročnih del, ki so ga ustvarile pridne roke članic društva Vezilja, skupaj z gostjami iz Huma in Miklavža pri Ormožu.

Srečanje na tem obmejnem delu Varaždinske županije je organiziral Svet SNM VŽ v sodelovanju s SKD Nagelj, društvom hrvaško-slovenskega prijateljstva in občino Cestica. Barbara Antolič, prevod in priredba Marjana Mirkovič

Igor Šerdoner (levo) in Barbara Antolič z gostom iz Slovenije. Arhiv SKD Nagelj.

SKD DR. France Prešeren, Šibenik Ta veseli dan kulture Prednovoletni nastopi

SKD Dr. France Prešeren je v mestni knjižnici Juraj Šižgorič v Šibeniku s programom z naslovom Ta veseli dan proslavilo 3. december, 210. obletnico Prešernovega rojstnega dne, ob tej priložnosti pa so v društvu odprli tudi razstavo članic, ki delujejo v ustvarjalni delavnici Pridne roke. Prireditev je potekala v duhu pomena in ohranjanja slovenskega jezika in kulture, pa tudi spoštovanja drugih narodov in njihovih kultur, kot nam je zapisala predsednica društva Mirjana Knežević. Pevska skupina društva Prešernovke, ki jo vodi Ivana Šanič, je sodelovala na božičnih koncertih: 10. decembra v katoliškem domu škofa Milete, na štefanovo v cerkvi Matere božje zunaj mesta (*Gospa vanka grada*), na predvečer silvestrovega pa so se v društvu veselo poslovili od starega leta. Mirjana Knežević, priredba Marjana Mirkovič.

KULTURNI PRAZNIK

Slovenski dom, Zagreb Slovenski umetniki na hrvaških odrih

Kot je nedavno napovedal predsednik društva Slovenski dom v Zagrebu Darko Šonc, bo februarja po večletnih pripravah izšla obsežna in pomembna publikacija Slovenski umetniki na hrvaškem odru.

Predstavili jo bodo ob kulturnem prazniku, obsegala pa bo poglavje o gledališču, katerega avtor je dr. Branko Hečimovič, področje glasbe je obdelala muzikologinja Marija Barbieri, baleta pa dr. Henrik Neubauer.

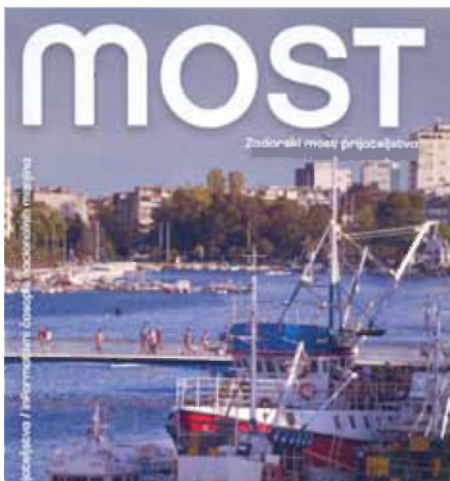
Datum predstavitve bo objavljen na spletni strani www.slovinci.hr

14. februar
SKD Lipa, Zadar
Kulturni praznik 2011

Člani SKD Lipa se bodo 14. februarja v prostorih mestne knjižnice v Zadru sešli na redni letni skupščini in proslavili slovenski kulturni

praznik, Prešernov dan.

V kulturnem delu programa bo v avli knjižnice ob 18. uri odprta razstava del, nastalih v likovni koloniji maj 2008-2010 Turanj. Slike razstavljajo udeleženci likovne kolonije, člani slovenskih društev SKD Lipa Zadar, SKD Triglav Split, SKPD Slovenski dom Zagreb, Slovenski dom KPD Bazovica Reka, slikarji amaterji iz Zadra, Sv. Filipa in Jakova ter Turnja, iz Novega mesta in Dolenjskih Toplic. Razstavo pripravlja likovna sekcija SKD Lipa Zadar pod vodstvom Jožeta Arzenška, vodje sekcije. Celotno prireditev bo s svojim nastopom popestrila še kantavtorica Katarina Avbar ob spremljavi kitarista Petra Dekleve. Za pogostitev pa bodo poskrbele pridne članice zadrške Lipe. Darija Jusup

SKD Lipa je tudi v zadnji številki časopisa Most, namenjenega pripadnikom narodnih manjšin v Zadru, objavila poročilo o dejavnostih v letu 2010.

10 let SKD Istra, Pulj

Slovensko kulturno društvo Istra v Pulju praznuje letos desetletnico delovanja. Po besedah predsednica Klavdije Velimirovič bodo dogodke v počastitev jubileja razvrstili v vse leto, program pa bo obsegal različne vsebine, od razstav in kulturnih večerov do omizij in filmskih in gledaliških predstav. Letos bo v Pulju po več letih znova potekalo tudi srečanje vseh slovenskih društev na Hrvaškem, kar bo

velik izziv, za katerega v SKD Istra napoveduje drugačno, bolj delovno usmerjeno zasnovano in premišljen program. Vse dogodke bodo tudi skrbno dokumentirali, preteklih deset let pa predstavili tudi v obliki monografije, pravi Klavdija Velimirovič. Marjana Mirkovič

AKTUALNO

V RS skrajšan postopek priznavanja kvalifikacij zdravnikov iz držav zunaj EU

V RS bo predvidoma skrajšan postopek za priznavanje kvalifikacij tujim zdravnikom.

V Sloveniji je okoli 500 zdravnikov premalo, s poenostavljenimi postopki pa je pomladi 2011 pričakovati vsaj 100 kandidatov za delo. Postopek priznavanja kvalifikacije tujega zdravnika bo lahko končan v mesecu dni; dokler tuj zdravnik ne bo delal samostojno, ne bo obvezno znanje slovenščine.

Med interesenti za prihod večina kandidatov prihaja iz držav nekdanje Jugoslavije. Skladno z evropsko direktivo pa bo zdravnik, ki bo v neki državi pridobil poklicno kvalifikacijo, v tej državi dolžan delati vsaj tri leta. Leta 2009 je za priznanje medicinske izobrazbe zaposlilo 194 tujih zdravnikov, 10 pa jih je res prišlo delat v RS. Več: www.rtv slo.si Marjana Mirkovič

SIM, slikarska kolonija 2011

Združenje Slovenska izseljenska matica (SIM) organizira tradicionalno, dvajseto slikarsko kolonijo za vse akademske ali ljubiteljske slikarje slovenskega rodu, ki živijo v zamejstvu ali tujini. Letos bo kolonija tako kot lani potekala v dveh slikovitih slovenskih krajih, na Mostu na Soči in v Šmartnem v Brdih. Vsi slikarji bodo nastanjeni na Mostu na Soči, ustvarjali pa bodo na obeh lokacijah.

Kolonija bo potekala od 11. do 18. junija 2011 pod strokovnim vodstvom mentorice Monike Ivančič Fajfar. Po končani koloniji bo v gostu-

jočem kraju organizirana slikarska razstava. Vsak udeleženeec kolonije pusti dve deli organizatorjem v trajno last. Organizator krije stroške prehrane, prenočišča in osnovnega materiala. V kraj, kjer bo potekala slikarska kolonija, kandidati pridejo na lastne stroške. Rdeča nit letošnje kolonije bosta vino in voda: voda - Soča pod Mostom; vino, vinogradi - Brda.

Rok za prijave je 1. marec 2011, naslov: Združenje Slovenska izseljenska matica, Cankarjeva 1/II, p.p. 1548, 1001 Ljubljana ali po elektronski pošti na naslov: vesna.vuksinic@zdruzenje-sim.si. Več: www.zdruzenje-sim.si.

Oljka, fotografski natečaj

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD), območna izpostava (OI) Koper pod pokroviteljstvom Mestne občine Koper (MOK) in podjetja Mercator ter ob sodelovanju Društva oljkarjev Slovenske Istre (DOSI) v okviru Festivala zlate oljčne vejice, ki bo potekal aprilu/maju 2011 v Kopru, razpisuje fotografski natečaj Oljka.

Sodelujejo lahko vsi, profesionalni in ljubiteljski fotografi, največ s tremi fotografijami.

Oddaja: format JPG, resolucija 300 dpi, pri čemer mora imeti daljša stranica minimalno 3000 pixlov, na CD-jih po pošti. Fotografije so lahko obdelane v celoti, ne pa po posameznih delih in brez dodanih ali odvzetih elementov osnovnega posnetka. Na fotografijah morajo biti ohranjeni originalni EXIF podatki in fotografije morajo imeti poimenovanje (država_priimek_ime_zaporedna številka_naslov fotografije).

Komisija bo izbrala in nagradila avtorje 25 fotografij, ki bodo natisnjene v velikem formatu in predstavljene na potujoči razstavi po Sloveniji. Vsi sodelujoči avtorji prejmejo potrdilo o sodelovanju na natečaju in objavo slik v virtualni galeriji na spletni strani MOK, www.koper.si.

Rok za prijavo: 28. februar 2011, po pošti na CD-ju na naslov: Območna izpostava JSKD Koper, Vergerijev trg 3, p.p. 698, 6101 Koper. Informacije: tel. 05/ 66 31 380 ali 05/ 66 31 381, e-pošta: oi.koper@jskd.si.
Marjana Mirkovič

ŠTUDIJ IN ŠTIPENDIJE V RS

Informativni dan 11. februarja

Informativni dan za študij na slovenskih univerzah je 11. februar za redne in 12. februar za izredne študente, ob 10.00 in 15.00 uri, priporoča se preveriti podatke na spletnih straneh posameznih fakultet in akademij.

Rok za prijavo je 8. marec za študij, ki zahteva preizkus nadarjenosti, sicer pa 5. avgust 2011.

Prijava po internetu: do 8. marca.

Razpis bo izšel do 31. januarja, več v prihodnji številki.

Informacije: sreda 10.00-12.00, Podpinjol 43, Reka, gsm: 091/593 6086.

Študij v Indiji

Indijski svet za kulturno sodelovanje (ICCR) ministrstva za zunanje zadeve v letu 2011/2012 razpisuje tri štipendije za uspešne slovenske študente. Več: www.sklad-kadri.si

Sofinanciranje Slovencev iz tujine

Javni sklad je objavil razpis namenjen sofinanciranju pedagoškega ali raziskovalnega sodelovanja slovenskih doktorjev znanosti v Sloveniji, ki že vsaj tri ali več let delujejo v tujini. Rok prijave je odprt in traja do porabe sredstev oz. najpozneje do 31. 12. 2011. Več: www.sklad-kadri.si

Nagrade za prispevek k trajnostnemu razvoju

Javni sklad je objavil razpis za podelitev nagrad za prispevek k trajnostnemu razvoju družbe za leto 2010. Za nagrado se lahko prijavijo dijaki ali študenti, ki z izjemnimi šolskimi oziroma študijskimi dosežki prispevajo k trajnostnemu razvoju družbe. Rok prijave je 25. 2. 2011. Ve: www.sklad-kadri.si

Franc Slosar - Ciro
1925 - 2010

Članica Slovenskega doma KPD Bazovica Dolores Rutar - Laginja, po rodu iz vasice Novokračine pri Jelšanah tik ob slovensko-hrvaški meji, nam je poslala sporočilo o smrti rojaka Franca Šlosarja - Cira. Kot je napisala, bodo tako o njegovi smrti obveščeni tudi sovaščani, ki že dolga leta živijo v daljni Avstraliji, in berejo Kažipot.

Objavljamo poslovilne besede, ki jih je na dan pogreba 15. decembra 2010 pred kapelico na reškem pokopališču Kozala Dolores Rutar - Laginja v imenu Novokrajcev, ki živijo na Reki, izrekla svojemu pokojnemu sovaščanu:

“Dragi Franc Šlosar - Ciro, po domače Čupkin, 1925. leta rojen Slovenec v vasici Novokračine, na sami meji Rupa - Jelšane v slovenskem Primorju, je kot vsak človek nosil in končal svojo zgodovino življenja.

Rojen je bil v številni družini šestih otrok, z očetom, mamo in starim očetom. Pod italijansko okupacijo so bili težki časi življenja. Pogumen in vztrajen mlad fant je vsako jutro skupaj s sestrami hodil na vlak v Šapjane in od tam v šolo na Reki. Pridno se je učil in se pri gospodu Kovačiču na Partizanskem trgu na Reki izučil za mehanika.

Druga svetovna vojna je uničila njegovo družino, odpeljano v taborišče v Trstu (Coroneo) in Dachauu v Nemčiji. Tam so jih sežgali, živi so se vrnili dva brata in sestra. Dragi Franc - Ciro je začel novo življenje. Hraber in priden se je kot vrhunski mojster zaposlil na Reki, se poročil in začel novo življenje s svojo družino. Vedno je obiskoval svojo slovensko grudo, svoje družine pa ni nikoli našel. Umrli je 12. decembra 2010. leta. Zadnjič smo se zbrali v slovo, da bi izrekli zadnje zbogom, Franc - Ciro. Naj ti Bog da večni mir in pokoj, počivaj v kraljestvu božjem in naj ti bo lahka ta reška gruda. Boh, Ciro.”

Dolores Rutar-Laginja

21. decembra 2010 je v 90. letu starosti v bolnišnici v Lovranu preminila znana in priljubljena reška zdravnica dr. Raja Neubauer - Jenul. Po podatkih, ki smo jih prejeli od sina Igorja, za kar se mu najlepše zahvaljujemo, je bila rojena 6. aprila 1921. leta v Ljubljani, od koder se je njena družina kmalu po rojstvu odselila na Golnik pri Kranju. Njen oče, zdravnik dr. Robert Neubauer, ki je končal medicino na Dunaju in dobil službo v sanatoriju za zdravljenje pljučnih bolezni, večinoma TBC. Tam je Raja hodila v osnovno šolo, licej pa obiskovala v Ljubljani, kjer je stanovala pri starih starših po materi, Matiji in Ani Kren. Njena mama Ana Neubauer, roj. Kren, je bila učiteljica in je v obdobju pred prvo svetovno vojno in nekaj let po njej delala v Ljubljani.

Pred drugo svetovno vojno se je Raja Jenul vpisala na medicino v Ljubljani. Med vojno so okupatorske oblasti zaprle očeta, po 1943. letu je šel v partizane, po več mesecih sodelovanja v uporu proti okupatorju pa so ga kot zdravnika poslali v Bari v Italijo. Raja je iz okupirane Ljubljane pomagala okoliškim partizanom, jim s kolesom vozila hrano in zdravila in tvegala življenje, ker so Nemci uvedli strogo kontrolo. Kadar je bilo slobo vreme, je šla z vlakom in se prebijala skozi nemške kontrole in patrolje. Po vojni ni nikoli hotela iskati kakršne koli ugodnosti ali plačila za ta junaška dejanja. Govorila je, da je to pač dolžnost, kadar se brani domovina.

Po vojni je končala medicino v Ljubljani, tam nekaj časa delala in specializirala interno medicino. 1949. leta je prišla v Opatijo in tam spoznala bodočega moža Sergija Jenula. 1950. leta je rodila sina Igorja in 1952. sina Hinka. Najprej je delala v bolnišnici na Sušaku in še nadalje specializirala interno medicino, zatem pa v ambulanti tovarne Rikarda Benčiča. Na koncu petdesetih let je začela delati v šolski ambulanti na Piramidi na Reki in ob dežurstvih še v šolskem dispanzerju na Zametu. V praksi je že takrat raje kot antibiotike, ki so že bili „v modi“, pri blažjih oblikah vnetja predpisovala zdravljenje z limono in medom ali pa sulfonamide, da bi ohranila naravno odpornost otroškega organizma. Bila je dober diagnostik in

je dostikrat brez laboratorija ugotavljala bolezen, kar je bil prihranek za zdravstveno blagajno. Takrat tudi ni bilo možnosti, kot jih ima današnja diagnostika, ki pa teh ravno zaradi „prihranka“ ne uporablja.

Dr. Raja Neubauer - Jenul je od leta 1964 delala v študentski ambulanti Dolac, nekaj let zatem pa v šolskem dispanzerju Brajda za učence osnovnih šol in dijake. Do upokojitve je delala v glavnem v študentskih in šolskih dispanzerjih, spoznala je veliko bodočih strokovnjakov, tudi tujcev, ki so iz neuvrščenih dežel takrat študirali pri nas.

Vsa ta leta je podnevi in ponoči, s kolesom in peš odhajala k ljudem, ki so jo zaradi bolezni svojcev klicali na dom. Ni treba poudarjati, da je veliko ljudi v bližnji in daljni sosesčini zdravila zastoj.

Vsakomur je rada pomagala, ob delu pa je skrbela tudi za družino.

V osemdesetih letih preteklega stoletja se je upokojila, kmalu zatem ji je umrl mož in odtlej je živela sama. Rada je imela morje in se je do jeseni hodila kopat na Pečine. Pomagala je tudi družinam svojih sinov in jima pogosto čuvala otroke, svoje vnuke. Doživela je tudi rojstvo pravnukov, ki so jo zelo veselili.

Umrla je v Lovranu, že zelo izčrpana, v 90. letu starosti.

Kot je dejala njena nečakinja Melita, je iz nje sijala dobrota.

Dr. Rajo Neubauer - Jenul so pokopali 23. decembra na reškem pokopališču na Trsatu.

KONZULARNI DNEVI

DATUM	CAS	LOKACIJA
14. 02. 2011	10.-13. ure	Reka
24. 02. 2011	10.-13. ure	Varaždin
10. 03. 2011	10.-13. ure	Pulj
22. 03. 2011	10.-13. ure	Dubrovnik
04. 04. 2011	10.-13. ure	Reka
21. 04. 2011	10.-12. ure	Poreč
	15.-17. ure	Labin
10. 05. 2011	15.-18. ure	Karlovec
23. 05. 2011	10.-12. ure	Zadar
	15.-17. ure	Sibenik
24. 05. 2011	10.-13. ure	Split
06. 06. 2011	10.-13. ure	Reka
08. 09. 2011	10.-13. ure	Dubrovnik
22. 09. 2011	10.-13. ure	Osiijek
03. 10. 2011	10.-13. ure	Reka
17. 10. 2011	10.-12. ure	Zadar
	15.-17. ure	Sibenik
18. 10. 2011	10.-13. ure	Split
08. 11. 2011	10.-13. ure	Puti
05. 12. 2011	10.-13. ure	Reka

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Alagovičeva 30, 10 000 Zagreb, RH

Veleposlanik: Vojko Volk

Konzularni oddelek, uradne ure:
ponedeljek od 9.00 do 12.00
sreda od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 16.00
petek od 9.00 do 12.00

tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015
faks: + 385 1 46 80 387
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen
kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16.30 ure
konec tedna in med prazniki: 24 ur
tel.: +385 98 462 666

Generalni konzulat RS, Split
Častni konzul Branko Roglič
tel./faks: +385 21 389 224

el. pošta:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
uradne ure: ponedeljek-petek od 9.00 do 13.00